

การแสดงขับร้องเดี่ยวโดย ปฏิทัศน์ จันทนากร: วรรณกรรมเพลงคลาสสิกและละครเพลง VOCAL RECITAL BY PATHITAT CHANTHANAKORN: CLASSICAL AND MUSICAL THEATRE REPERTOIRE

ปฏิทัศน์ จันทนากร* PATHITAT CHANTANAKORN*
กิตตินันท์ ชินสำราญ** KITTINANT CHINSAMRAN**

บทคัดย่อ

การแสดงขับร้องเดี่ยวโดย ปฏิทัศน์ จันทนากร : วรรณกรรมเพลงคลาสสิกและละครเพลง มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความแตกต่างเชิงเทคนิคการขับร้องของทั้งสองลีลา (Style) โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ประกอบไปด้วยช่วงขับร้องบทเพลงคลาสสิกซึ่งเป็นบทเพลงร้องศิลป์ (Art song) ทั้งหมด 5 บทเพลง และช่วงขับร้องบทเพลงจากละครเพลง (Musical Theatre) 7 บทเพลง เป็นจำนวนบทเพลงทั้งสิ้น 12 บทเพลง โดยมีแนวทางการจัดแสดงอย่างสร้างสรรค์เป็นแบบแผน พร้อมทั้งศึกษาประวัติความเป็นมาทั้งผู้ประพันธ์และตัวบทเพลง ไปจนวิเคราะห์บทประพันธ์และเทคนิคเฉพาะ รวมไปถึงวิธีการออกเสียงให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อหาข้อสรุปเชิงเปรียบเทียบถึงข้อแตกต่างของทั้งสองลีลาที่ผู้วิจัยพบ และการนำไปใช้ในวิชาชีพของตนให้เกิดประโยชน์ผ่านการวิจัยในครั้งนี้

คำสำคัญ : การแสดงขับร้อง/ เทคนิคขับร้องคลาสสิก/ เทคนิคขับร้องละครเพลง

* นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 6480025135@student.chula.ac.th.

* Master student, Department of Western Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, 6480025135@student.chula.ac.th

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. ภาควิชาดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, KITTINANTCHIN@gmail.com

** Assistant Professor, Dr., Department of Western Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, KITTINANTCHIN@gmail.com.

Receive 27/2/67 Revise 12/6/67 Accept 19/6/67

Abstract

The vocal recital by Pathitat Chantanakorn: Classical and Musical Theatre Repertoire aimed to demonstrate the differences in singing techniques of the 2 musical styles, divided into 2 parts, consisting of 5 art songs and 7 musical theater solo pieces, totaling 12 songs. The performance is equipped with creativity and conception. The history of the composers and the songs was studied, including the analysis of poetry and specific techniques, and accurate pronunciation according to set objectives. This is to discover comparative conclusions to the differences between the two musical styles and their application to the researcher's singing career in the future.

Keywords: A Master Vocal Recital/ Classical Singing Technique/ Musical Theatre Singing Technique

บทนำ

ดนตรีในยุคปัจจุบันมีความหลากหลายผ่านยุคสมัยด้วยการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบการบรรเลงต่างๆ ก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ลีลา” (Style) โดยมีหลักการและแนวทางที่สามารถอธิบายได้ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงประวัติและที่มาของบทเพลงซึ่งหากศึกษาอย่างลึกซึ้ง ผู้ขับร้องหรือผู้บรรเลงจะสามารถเข้าใจถึงแก่นแท้ อันเป็นส่วนสำคัญในการขับร้องและบรรเลงบทเพลงให้มีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

เนื่องด้วยผู้วิจัยเคยศึกษาการขับร้องละครเพลง (Musical theatre) ในระดับปริญญาตรีและได้มีโอกาสฝึกฝนการขับร้องบทเพลงร้องศิลป์ (Art song) เพิ่มเติมขณะที่ศึกษาระดับปริญญาโทในครั้งนี้ จึงเกิดเป็นคำถามถึงวิธีการที่จะเข้าถึงลีลาของทั้งสองให้ดียิ่งขึ้นด้วยเทคนิคเฉพาะในแต่ละบทเพลง เพื่อก้าวข้ามความสามารถและเรียนรู้สิ่งใหม่จากการแสดง เพื่อนำไปใช้ในวิชาชีพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการค้นคว้าประวัติและบริบทของบทเพลงตลอดการศึกษาระดับปริญญาโท ด้วยการศึกษาค้นคว้าและทดลองปฏิบัติในการเตรียมตัวเพื่อการแสดงและจัดทำวิทยานิพนธ์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาและหาข้อเปรียบเทียบระหว่างเทคนิคการขับร้องบทเพลงคลาสสิกและละครเพลงให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน
2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของบทเพลงและผู้ประพันธ์ รวมถึงบริบทจากบทเพลงที่คัดเลือกมาทั้งสองลีลา ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
3. เพื่อนำเอาความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงทักษะที่ค้นพบไปใช้ในวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. คัดสรรบทเพลงที่ใช้สำหรับการแสดง
2. ปรึกษาและวางแผนกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขอคำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางต่อยอดในการค้นคว้าวิจัยสร้างสรรค์
3. ศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงที่จำเป็นเพื่อนำมาใช้ในการแสดง
4. วิเคราะห์ประโยคเพลง การออกเสียง และเทคนิคเฉพาะ
5. วางแผนการซ้อม
6. จัดทำการแสดง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจข้อแตกต่างทางด้านเทคนิคของทั้งสองลีลา
2. เข้าถึงบทเพลงได้มากยิ่งขึ้นจากการศึกษาเชิงลึก
3. นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในวิชาชีพและพัฒนาความสามารถทางการขับร้อง

ผลการวิจัย

1. ข้อสรุปเปรียบเทียบความหมายและองค์ประกอบโดยทั่วไปของอุปรากรและละครเพลง

เนื่องจากอุปรากร (Opera) และละครเพลงนั้นมีความคล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัด เพราะละครเพลงมีต้นกำเนิดรวมถึงได้รับแรงบันดาลใจจากอุปรากรในหลายองค์ประกอบ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้เปรียบเทียบ จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีมาตรฐาน สามารถเชื่อถือได้ทั้งจากบทความ หนังสือ และวิทยานิพนธ์ โดยประกอบด้วยความหมายของอุปรากรและละครเพลง พร้อมตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบทั่วไปของการแสดงทั้งสองแบบ

1.1 อุปรากร

อุปรากร เป็นศิลปะการแสดงละครชั้นสูงของชาวตะวันตก มีต้นกำเนิดอยู่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 16 เป็นการรวมเอาศิลปะจากหลากหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรม เครื่องแต่งกาย การแสดง การเดินรำ การขับร้องและการเล่นดนตรี หรือแม้แต่ฉาก โดยปัจจุบันอุปรากรมีความหลากหลายมากขึ้นตามยุคสมัย เทคโนโลยีจึงมีส่วนเข้ามาช่วยในทุกๆ ด้าน นอกจากนั้นอุปรากรยังเป็นดั่งแม่แบบให้กับละครเพลงอย่างไม่ต้องสงสัย ด้วยความคล้ายคลึงกันเกือบทุกด้าน แต่สิ่งที่ต่างออกไปคือ อุปรากรจะให้ความสำคัญกับดนตรีที่บรรเลงให้การแสดงซึ่งประกอบด้วย วงแชมเบอร์ (Chamber) ไปจนถึงวงออร์เคสตรา (Orchestra) โดยมีวาทยกร (Conductor) ผู้ทำหน้าที่ควบคุมการแสดงและดนตรีให้มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นไปจนจบ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2566, น.145.)

ในเรื่องของการคัดสรรนักแสดงขับร้องอุปรากรจะถูกเลือกให้ได้รับบทที่เหมาะสมตามช่วงเสียง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2566, น. 40.) และให้ความสำคัญไปที่คุณภาพ ความก้องกังวาน และความไพเราะของเสียงอันเป็นเอกลักษณ์ โดยไม่ใช่เครื่องช่วยขยายเสียงใดๆ แบบละครเพลง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 6 ระดับเสียงตั้งแต่ต่ำไปสูงตามลำดับ ประกอบด้วย

1. ช่วงเสียงต่ำชาย คือ เบส (Bass)
2. ช่วงเสียงกลางชาย คือ บาร์itone (Baritone)
3. ช่วงเสียงสูงชาย คือ เทเนอร์ (Tenor)
4. ช่วงเสียงต่ำหญิง คือ อัลโต (Alto)
5. ช่วงเสียงกลางหญิง คือ เมซโซ - โซปราโน (Mezzo - soprano)
6. ช่วงเสียงสูงหญิง คือ โซปราโน (Soprano)

ตารางที่ 1 องค์ประกอบทั่วไปของอุปรากร
ที่มา : ญรุต สุธจิตต์. (2566). สังคตินิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก.
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. น. 147-149.

องค์ประกอบ	ความหมาย
บทละคร/ เนื้อเรื่อง	ลิเบร็ตโต (Libretto) เป็นบทละครหรือบทร้องที่มีหน้าที่ดำเนินสิ่งที่การแสดงต้องการจะสื่อออกมา ในรูปแบบของเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ บางครั้งผู้ประพันธ์เป็นคนแต่งขึ้นเองทั้งหมด และในบางครั้งก็ดัดแปลงมาจากบทละครหรือนิยายแล้วจึงแต่งดนตรีเข้าไปในภายหลัง
เพลงเปิด/ บทบรรเลงโหมโรง	บทบรรเลงโหมโรง (Overture) คือ บทประพันธ์ที่เป็นการบรรเลงด้วยดนตรีอย่างเดียวในตอนเริ่มเรื่องหรือก่อนแสดง ซึ่งแล้วแต่ผู้ประพันธ์จะใส่ลงในการแสดงอุปรากรของตน เป็นบทเพลงที่แสดงถึงภาพรวมของอุปรากร กล่าวคือหากเป็นอุปรากรที่สนุก บทเพลงที่บรรเลงก็จะสนุก บางครั้งมีการใช้ทำนองหลักในเรื่องมาทำเป็นโอเวอร์เชอร์ ซึ่งความยาวของบทเพลงจะอยู่ที่ 4 - 8 นาที และมีองค์ประกอบดนตรีครบถ้วน
ช่วงขับร้องเจรจา	ช่วงขับร้องเจรจา (Recitative) หรือ บทสนทนาที่มีดนตรีคอยโอบอุ้มเป็นองค์ประกอบ ส่วนใหญ่เป็นการสนทนาแบบมีทำนองเพลง และมีหน้าที่ทำให้การสื่อสารของตัวละครมีความน่าสนใจมากขึ้น
อาเรีย/ บทร้องเดี่ยว	อาเรีย (Aria) มีความหมายตรงกันข้ามกับช่วงขับร้องเจรจา นั่นคือไม่ใช่การพูดแบบมีดนตรี แต่เป็นการขับร้องเพลงของตัวละครตัวเดียว ซึ่งเน้นไปที่การใช้เทคนิคขั้นสูงของนักร้อง เพื่อแสดงความสามารถในการขับร้อง
บทร้องประเภทหลายคน	เป็นการขับร้องที่มีจำนวนมากกว่าหนึ่งคน โดยมีชื่อเรียกตามจำนวนคนตั้งแต่ 2 ถึง 6 คนตามลำดับ ดังนี้ ดูโอ (Duo), ทรีโอ (Trio), ควอร์เท็ต (Quartet), ควินเท็ต (Quintet) และ เซ็กซ์เท็ต (Sextet)
บทร้องประสานเสียง	บทร้องประสานเสียง หรือ วงขับร้องประสาน (Chorus) มักปรากฏอยู่ในอุปรากรที่มีผู้แสดงอยู่จำนวนมาก
วงดนตรีประกอบ	วงดนตรีประกอบ ในอุปรากรส่วนใหญ่จะเป็นวงแชมเบอร์ (Chamber) หรือ วงออร์เคสตรา นอกจากทำหน้าที่บรรเลงไปพร้อมกับผู้ขับร้องซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ยังเป็นการบรรเลงประกอบฉาก ไม่ให้การแสดงหรืออารมณ์ขาดตอน
การเต้นหรือระบำ	การเต้นหรือระบำ (Dance) เป็นหนึ่งส่วนสำคัญในอุปรากรหลายๆ เรื่องที่พบเห็นได้อยู่ทั่วไป เพื่อเพิ่มสีสันให้กับการแสดง มีทั้งการเต้นบัลเลต์ (Ballet) การเต้นพื้นเมือง ไปจนการเต้นร่ายอย่างวอลซ์ (Waltz)

องค์ประกอบ	ความหมาย
องก์ และ ฉาก	องก์ และ ฉาก (Acts and Scenes) เป็นการแบ่งสถานการณ์หรือเหตุการณ์ให้มีระบบมากขึ้น โดยองก์จะมีความยาวกว่าฉาก ส่วนฉากจะสั้นและถูกแบ่งไว้อยู่ในแต่ละองก์
ไลต์โมทีฟ	ไลต์โมทีฟ (Leitmotif) คือ แนวทำนองที่ผู้ประพันธ์แต่งขึ้นใช้เพื่อแทนเหตุการณ์หรือตัวละคร เช่น การปรากฏตัวของตัวเอก การต่อสู้กัน การตกหลุมรักกัน เป็นต้น

1.2 ละครเพลง

ละครเพลง คือ รูปแบบการแสดงละครที่ผสมผสานไปด้วยศิลปะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ละคร และดนตรี มีต้นกำเนิดอยู่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 หรือถูกเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า มิวสิคัล เธียเตอร์ ซึ่งละครเพลงนั้นประกอบไปด้วยเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก ความรัก ความโกรธ ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด บทเพลง การเคลื่อนไหว และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นละครเรื่องหนึ่ง (ว่าที่ร้อยตรีหญิงอภิษฎาพร ชัยวานิชศิริ, 2559, น. 7-8.) และในปัจจุบันแต่ละเรื่องมีเอกลักษณ์ทางดนตรีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของดนตรีในแต่ละยุค มีการนำเสนอเนื้อเรื่องที่สดใหม่และให้แง่คิดจากบริบททางสังคม (กิตติพงษ์ อินทร์ศรี และอนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2565, น. 195.) และมีเทคโนโลยีมาเป็นปัจจัยสำคัญในการนำเสนอการแสดง รวมถึงการขับร้อง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องขยายเสียงไร้สาย ขนาดโรงละคร จำนวนผู้คน จำนวนผู้แสดง และเทคนิคฉาก นอกจากนั้นการคัดเลือกนักแสดงยังมีความหลากหลายไม่ยึดติดกับเสียงร้องที่ต้องมีระดับสูง กังวาน เสมอไปเหมือนกับอุปรากร แต่เป็นการคัดเลือกให้เข้ากับบทบาทและมีบุคลิกที่เหมาะสมกับเรื่อง

องค์ประกอบของละครเพลงทั่วไปนั้น มีเหมือนอุปรากรตามที่กล่าวไปก่อนหน้านี้เกือบทุกประการ แต่แตกต่างกันไปในบางข้อ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำตารางเปรียบเทียบขึ้นมาเพื่อให้เห็นข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบองค์ประกอบทั่วไประหว่างอุปรากรและละครเพลง

องค์ประกอบ	อุปรากร	ละครเพลง
บทละคร/ เนื้อเรื่อง	มีทั้งประพันธ์ขึ้นเองและดัดแปลงมาใช้	มีทั้งประพันธ์ขึ้นเองและดัดแปลงมาใช้
เพลงเปิด/ บทบรรเลงโหมโรง	มีอยู่บ้าง แล้วแต่ผู้ประพันธ์	ในยุคแรกมี แต่ปัจจุบันแทบไม่มีแล้ว
ช่วงขับร้องเจรจา	มีการใช้อย่างแพร่หลาย	มีการใช้อย่างแพร่หลาย
อาเรีย/ บทร้องเดี่ยว	มีทุกเรื่อง	มีทุกเรื่อง
บทร้องประเภทหลายคน	แล้วแต่ผู้ประพันธ์ แต่มีเป็นส่วนใหญ่	แล้วแต่ผู้ประพันธ์ แต่มีเป็นส่วนใหญ่

องค์ประกอบ	อุปกรณ์	ละครเพลง
บทร้องประสานเสียง	แล้วแต่ผู้ประพันธ์ แต่มี เป็นส่วนใหญ่	แล้วแต่ผู้ประพันธ์ แต่มี เป็นส่วนใหญ่
วงดนตรีประกอบ	เป็นชมเบอร์กับออร์เคสตรา	เปียโนอย่างเดียวไปจน วงออร์เคสตรา
การเต้นหรือระบำ	มีการเต้นหลายประเภท	มีการเต้นหลายประเภท
องค์ และฉาก	มีทุกเรื่อง	มีทุกเรื่อง
ไลท์โมทิฟ	นิยมใช้	นิยมใช้

2. คำนิยามของบทเพลงร้องศิลป์

บทเพลงร้องศิลป์เป็นบทเพลงที่ผสมผสานอย่างมีเอกลักษณ์ระหว่างบทกวีและดนตรี โดยมีสิ่งที่เหมือนกันในด้านอัตลักษณ์ของเสียงอยู่หลายจุด ได้แก่ รูปแบบของจังหวะ การเน้นเสียง ความผันแปรของจังหวะ ความเกี่ยวเนื่องทางโน้ตสูงต่ำจากการพูด และแนวทำนองที่เป็นประโยค จากที่กล่าวมา ทำให้เห็นว่าแนวคิดการประพันธ์ของบทเพลงร้องศิลป์จริง ๆ นั้น ไม่ใช่การนำเอาดนตรีไปใส่ไว้ในบทกวี แต่เป็นการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงบทกวีให้เป็นบทเพลงที่ฟังแล้วรู้สึกว่าเป็นบทเพลงร้องที่เป็นศิลปะโดยไม่มีข้อกังขา

บทเพลงร้องศิลป์เริ่มเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในช่วงศตวรรษที่ 19 ในประเทศเยอรมนีและฝรั่งเศส เนื่องจากความสามารถของนักกวีที่เขียนบทกวีในตอนนั้นมีความเก่งกาจเป็นอย่างมาก และในช่วงเริ่มต้นยุคร้องศิลป์ตัวผู้ขับร้องมักจะเป็นสื่อหลักในการตีความบทกวี อย่างไรก็ตาม นักกวีและบทกวีในศตวรรษที่ 19 นี้ต่างก็พยายามผลักดันผลงานของตนให้สามารถระบายความงดงามออกมาให้มากที่สุด จนทำให้บทเพลงร้องศิลป์พัฒนาตามไปด้วยในทิศทางของมัน

ในมุมมองการรับฟังบทเพลงร้องศิลป์ ผู้คนต่างได้รับประสบการณ์ที่คล้ายกัน โดยเฉพาะความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ได้ยินทั้งจากคำร้อง ทำนอง เสียงประสาน และจังหวะ ทั้งหมดก่อให้เกิดเป็นภาพให้ซึมซับด้วยอารมณ์ที่มีสิ่งนี้จึงเป็นเสน่ห์ รวมถึงเป็นจุดเด่นสำคัญของบทเพลงร้องศิลป์ กล่าวคือ หากผู้ฟังสามารถสร้างภาพได้จากการอ่านเพียงแค่อักษร ผู้ผู้นั้นย่อมสามารถนิยามภาพที่เป็นปัจเจกได้จากการฟังบทเพลงร้องศิลป์ (Kimball, 2013, p. 21.)

3. สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงเทคนิคระหว่างการขับร้องคลาสสิกและละครเพลง

ผลการเปรียบเทียบในครั้งนี้ มาจากการศึกษาและทดลองขับร้องของผู้วิจัยในแต่ละบทเพลงทั้งคลาสสิกและละครเพลงจำนวน 12 บทเพลง ตลอดระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาโท ด้วยความรู้พื้นฐานที่มีจากการขับร้องละครเพลงมาก่อน ผ่านคำชี้แนะเพิ่มเติมจากอาจารย์ผู้สอนขับร้อง จนพบข้อแตกต่างของเทคนิคการขับร้องซึ่งสามารถนำมาอธิบายผ่านการคิดวิเคราะห์และคัดกรองมาเป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยต้องการที่จะนำเสนอข้อแตกต่างในครั้งนี้เป็นหัวข้อทางเทคนิคเฉพาะ และหยิบยกตัวอย่างบางบทเพลงที่เกี่ยวข้องมาอธิบายเพื่อให้เห็นภาพรวมพอสังเขป

การแสดงขับร้องเดี่ยวในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ประกอบไปด้วย ช่วงขับร้องบทเพลงคลาสสิก และช่วงขับร้องบทเพลงจากละครเพลง โดยมีจำนวนบทเพลงทั้งหมด 12 บทเพลง ดังนี้

บทเพลงลีลาคลาสสิก

Silent worship	George Frideric Handel (1685 - 1759)
Komm liebe, Zither	Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)
Now sleep the crimson petal	Roger Quilter (1877 - 1953)
Come away, death	Roger Quilter (1877 - 1953)
The salley gardens	Benjamin Britten (1913 - 1976)

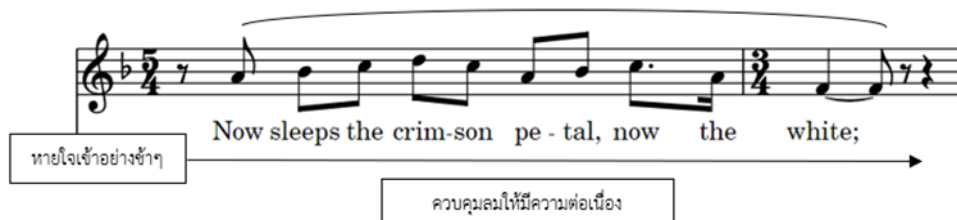
บทเพลงลีลาละครเพลง

Not while I'm around	Stephen Sondheim (1930 - 2021)
Her voice	Alan Menken (1949 -)
One knight	Frank Wildhorn (1958 -)
Grow old with you	Matthew Sklar (1973 -)
You don't need to love me	Tom Kitt (1974 -)
You'll be back	Lin - Manuel Miranda (1980 -)
ก่อนจะนอน	ปฏินันท์ จันทนการ (1996 -)

3.1 การควบคุมลมหายใจในการขับร้อง

การขับร้องบทเพลงคลาสสิกและละครเพลงจะมีข้อแตกต่างกันในเรื่องของการควบคุมการออกแรงลมหายใจ ความต่อเนื่องของลมหายใจ และความแข็งแรงในการกักเก็บลมหายใจเป็นปัจจัยสำคัญ โดยมีตัวอย่างระหว่างบทเพลงสองลีลานำมาเปรียบเทียบให้เห็น

การขับร้องคลาสสิกในแต่ละประโยคของบทเพลง จะเป็นการขับร้องให้มีความต่อเนื่อง (Legato) และมันคงตลอดทั้งบทเพลง ด้วยความแข็งแรงในการพยุลงลมหายใจหลังจากเปล่งเสียงออกไป โดยมีตัวอย่างจากห้องที่ 4 - 5 “Now sleeps the crimson petal” ซึ่งเป็นประโยคแรกของบทเพลง Now sleeps the crimson petal มีวิธีการคือ ให้หายใจเข้ามาในคำแรกอย่างช้าๆ เพื่อกักเก็บลมหายใจและทำการเปล่งเสียงออกไป โดยคำนึงถึงการควบคุมลมหายใจไม่ให้กระแทกหรือสะดุดตั้งแต่ต้นจนจบ และยังสามารถควบคุมความต่อเนื่องของลมหายใจนี้ให้หนึ่งไปยังโน้ตสุดท้ายได้โดยที่ลมหายใจไม่หมดเสียก่อน ถือเป็นการให้ความสำคัญกับคุณภาพของเสียงซึ่งมีลมหายใจเป็นตัวแปรตามขนบธรรมเนียมการขับร้องแบบคลาสสิก

ตัวอย่างที่ 1 การควบคุมลมหายใจแบบคลาสสิกในบทเพลง Now sleeps the crimson petal
ที่มา: ผู้วิจัย

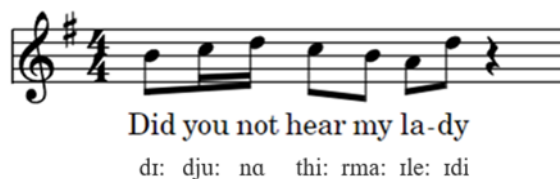
การขับร้องบทเพลงจากละครเพลงนั้นมีวิธีการควบคุมลมหายใจที่แตกต่างจากการขับร้องแบบคลาสสิก เพราะให้ความสำคัญกับการสื่อสารทางอารมณ์ โดยมีเนื้อหาของบทเพลงและบริบทของดนตรีเป็นตัวสนับสนุน ทำให้การควบคุมลมหายใจในแต่ละประโยคไม่เหมือนกัน รวมถึงไม่จำเป็นต้องออกแรงที่เยอะและควบคุมระยะทางของลมหายใจให้มีความมั่นคงเสมอไป แต่มีปัจจัยจากคำร้องหรือเหตุการณ์ในขณะนั้นเป็นตัวบ่งชี้ว่าควรควบคุมลมหายใจในการขับร้องอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น ประโยค “don’t make me any promises” ที่แปลว่า “ไม่ต้องให้คำสัญญาใด ๆ กับฉัน” ในห้องที่ 8-9 ของบทเพลง You don’t need to love me ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ตัวละครต้องการบอกเล่าความรู้สึกของตนในสถานการณ์ที่ซับซ้อนของความสัมพันธ์ การขับร้องคำว่า “don’t make me any” จึงเป็นการขับร้องแบบเน้นเสียง (Accent) ในแต่ละพยางค์ ด้วยการเน้นลมหายใจตามจังหวะ และมีวิธีการหายใจกักเก็บลมหายใจที่รวดเร็วและกระชับตามบริบทของบทเพลง ส่วนคำว่า “promises” เป็นคำสำคัญ จึงเปลี่ยนรูปแบบของลมหายใจให้มีความต่อเนื่องด้วยการขับร้องแบบต่อเนื่อง

ตัวอย่างที่ 2 การควบคุมลมหายใจแบบละครเพลงจากบทเพลง You don’t need to love me
ที่มา: ผู้วิจัย

3.2 การออกเสียงคำร้อง

การเปล่งคำในบทเพลงคลาสสิกนั้นมีความต่อเนื่องเป็นเอกลักษณ์ โดยมีหลักการออกเสียงคำร้องด้วยการลากสระให้ยาวไปจนกว่าจะเปลี่ยนคำถัดไป โดยเชื่อมตัวสะกดกับสระหรือพยัญชนะในพยางค์ถัดไป และทำแบบนี้ไปต่อเนื่องเรื่อย ๆ ตลอดทั้งบทเพลง ทำให้เสียงร้องไม่ขาดตอน คล้ายการเลียนเสียงของเครื่องสาย เช่น ไวโอลิน วิโอลา เซลโล เป็นต้น โดยสามารถสร้างจินตภาพให้เห็นถึงการสั่นและลงจากโน้ตหนึ่งไปยังอีกโน้ตหนึ่งอย่างช้า ๆ ด้วยความไพเราะ ทำให้เสียงมีการเคลื่อนที่งดงาม โดยมีตัวอย่างจากบทเพลง Silent worship ซึ่งมีกระบวนการเปล่งคำคล้ายเครื่องสายที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการแปลงคำร้องเป็น สัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet หรือ IPA) และยึดสระเพื่อให้เห็นถึงการเคลื่อนที่ของคำร้องจากคำหนึ่งไปอีกคำหนึ่ง โดยมีตัวอย่างจากห้องที่ 6 เป็นประโยคที่ขับร้องว่า “did you not hear my lady” ดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 การเปล่งเสียงร้องให้มีความต่อเนื่องแบบคลาสสิกจากบทเพลง Silent worship
ที่มา: ผู้วิจัย

ส่วนบทเพลงร้องจากละครเพลง จะมีการเปล่งคำที่มีความชัดถ้อยชัดคำ ไม่เชื่อมต่อกันมาก และขึ้นอยู่กับบริบทคำร้องและดนตรีในขณะนั้น โดยมีตัวอย่างจากบทเพลง One knight ในห้องที่ 5-6 ซึ่งมีโน้ตเข้บีสองชั้นปรากฏอยู่ ทำให้กระบวนการเปล่งคำในท่อนนี้มีความรวดเร็วเป็นอย่างมาก โดยมีแรงจูงใจมาจากบริบทของดนตรีที่มีการแร็ป (Rap) ของลีลาฮิปฮอป (Hip hop) มาเกี่ยวข้อง เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากการเปล่งคำแบบคลาสสิกอย่างเห็นได้ชัด และผู้วิจัยได้ทำการแปลงคำร้องเป็น IPA ให้เห็นว่าแต่ละคำนั้นแยกออกจากกันอย่างชัดเจนเพื่อความชัดถ้อยชัดคำในการสื่อสาร

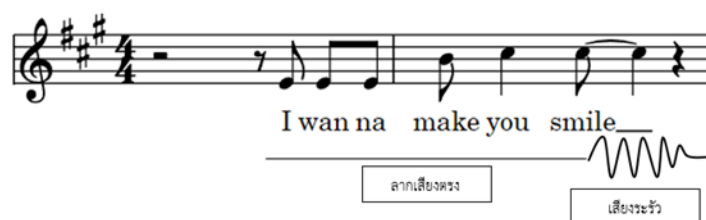

ตัวอย่างที่ 4 การเปล่งเสียงร้องให้มีความชัดถ้อยชัดคำแบบละครเพลงจากบทเพลง One Knight
ที่มา: ผู้วิจัย

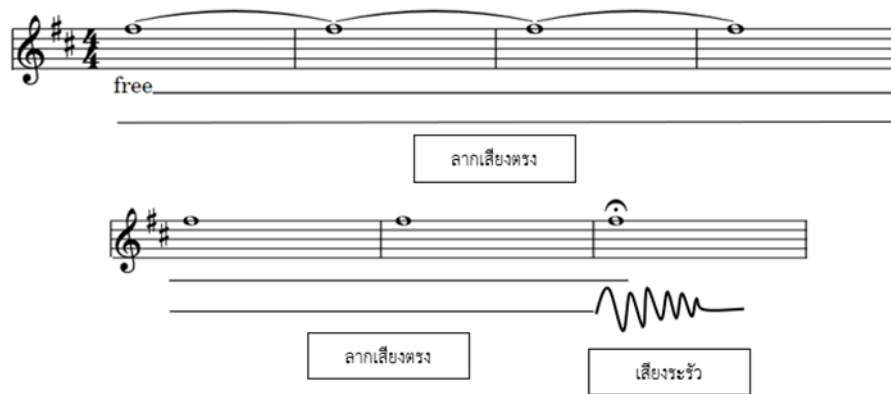
3.3 การใช้เสียงระรัวหรือวิบราโต (Vibrato)

การใช้เสียงระรัวแบบคลาสสิก จะให้ความสำคัญกับคลื่นเสียงที่มีรูปลักษณะการสั่นที่กว้าง ใหญ่และถี่ เป็นการสั่นระรัวที่มีการเคลื่อนที่ของคลื่นเสียงเท่ากัน โดยมีกระบวนการสั่นทันทีเมื่อต้องลากสระหรือตัวสะกด ทั้งสั้นและยาวตลอดบทเพลง

ส่วนการใช้เสียงระรัวในการขับร้องละครเพลง จะมีปรากฏให้เห็นมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางดนตรีและ ผู้ขับร้อง หรือก็ตามแต่ผู้ประพันธ์เห็นควร ซึ่งหากมีการใช้เสียงระรัว มักจะปรากฏมาที่คำสุดท้ายในแต่ละประโยค เป็นส่วนใหญ่ และมีลักษณะการสั่นของคลื่นเสียงไม่กว้าง ใหญ่ และถี่แบบคลาสสิก แต่จะมีขนาดเล็ก แคบ และบางกว่า จากภาพตัวอย่างในห้องที่ 1 ของบทเพลง Grow old with you ที่จะทำให้การใช้เสียงระรัวในคำสุดท้ายของประโยคที่ขับร้องว่า “smile” และในโน้ตยาวที่เป็นการลากเสียง ส่วนใหญ่มักจะลากให้ตรงเรียบขณะหนึ่งก่อนจะทำการสั่นด้วยเสียงระรัวภายหลังในท่อนสุดท้าย ยกตัวอย่างเช่น บทเพลง Her voice ในห้องที่ 110-116 ที่มีการลากเสียงคำว่า “free”

ตัวอย่างที่ 5 การใช้เสียงระรัวแบบละครเพลงที่คำสุดท้ายจากบทเพลง Grow old with you
ที่มา: ผู้วิจัย

ตัวอย่างที่ 6 การใช้เสียงระรัวแบบละครเพลงจากบทเพลง Her voice
ที่มา: ผู้วิจัย

3.4 ความกังวานของเสียง

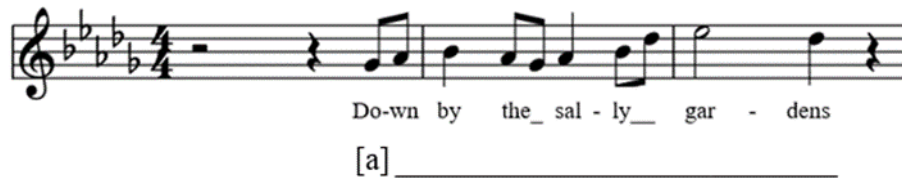
จากขนบธรรมเนียมการขับร้องคลาสสิก โดยปกติแล้วจะไม่ใช่เครื่องขยายเสียงใด ๆ ทำให้การขับร้องต้องใช้ความกังวานของเสียงเป็นหลัก เพื่อให้เสียงมีความดังครอบคลุมสถานที่แสดง รวมถึงยังคงคุณภาพของเสียงไว้ และไม่ใช่ว่าการตะโกนแต่อย่างใด ก่อเกิดเป็นเอกลักษณ์ในการขับร้องแบบคลาสสิก ซึ่งผู้วิจัยได้ฝึกซ้อมการขับร้องให้มีความกังวาน และเลียนเสียงการขับร้องแบบคลาสสิกด้วยความรู้ที่มีจากการขับร้องละครเพลง ผ่านแบบฝึกหัดร้องสระ [a] ซึ่งเป็นสระเสียงยาว คล้ายกับเสียงสระ “- ำ” ในภาษาไทย (ปรารมภ์รัตน์ โชติกเสถียร, 2557, น. 36.) โดยมีขั้นตอนและวิธีการเตรียมเสียงก่อนขับร้องในแบบผู้วิจัย ดังต่อไปนี้

- 1) เปิดพื้นที่ช่วงหลังคอให้มีความกว้าง ลักษณะเดียวกับการหา
- 2) ไม่เปิดปากกว้างจนเกินไป
- 3) ทำรูปปากให้อยู่ในรูปสระ “อ”
- 4) เปล่งเสียงออกมาเป็นสระ “- ำ” หรือ [a]
- 5) คำนึงถึงความดังกังวานและความกลมของเสียง

ตัวอย่างที่ 7 แบบฝึกหัดร้องสระ “- ำ” หรือ [a] เพื่อฝึกการขับร้องแบบคลาสสิก
ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้นำแบบฝึกซ้ำร้องที่กล่าวข้างต้นไปประยุกต์ใช้ในการขับร้องบทเพลงคลาสสิกอื่น ๆ อีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น การทดแทนคำร้องด้วยสระ “- a” หรือ [a] ผ่านบทเพลง The salley garden ในห้องที่ 4-6

ตัวอย่างที่ 8 การประยุกต์แบบฝึกซ้ำร้องสระ [a] มาใช้ในบทเพลง The salley garden
ที่มา: ผู้วิจัย

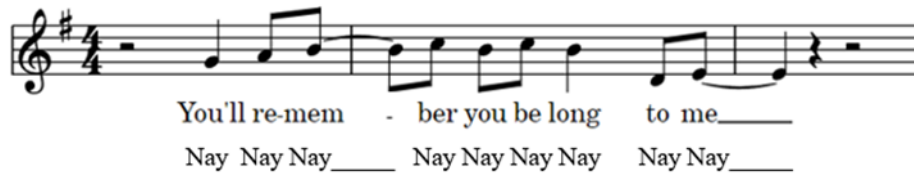
ส่วนในการขับร้องละครเพลง จะมีการใช้เครื่องขยายเสียงช่วยในการขับร้อง ทำให้ไม่ต้องคำนึงถึงเสียงที่มีความก้องกังวานมากนัก แต่ต้องศึกษาตัวละครที่ขับร้องบทเพลงนั้น ๆ ให้เข้าใจ เพื่อดึงเอาลักษณะของเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ตามแต่ผู้ประพันธ์หรือเจ้าของเรื่องนั้นได้คิดเอาไว้อย่างถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น ตัวละครที่มีความขี้ขลาด กวนประสาท มีเนื้อเสียงที่แบน และพุ่งไปข้างหน้าจากบทเพลง You'll be back ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ “แบบฝึกซ้ำร้องเสียงนาสิก” เพื่อทำการฝึกเลียนเสียงตามตัวละครที่กล่าวไปข้างต้น ด้วยวิธีการและขั้นตอนการเตรียมเสียงตามแบบผู้วิจัย ดังนี้

- 1) เตรียมรูปปากให้อยู่ในท่าอิม
- 2) เปล่งเสียงออกมาว่า “Nay” หรือ “เนย”
- 3) คำนึงถึงเสียงให้มีความแบน และพุ่งไปข้างหน้า โดยมีจินตภาพว่าปากอยู่บริเวณจมูกแทน

ตัวอย่างที่ 9 แบบฝึกซ้ำร้องเสียงนาสิก
ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกหัดที่ยกตัวอย่างไปข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการฝึกขับร้องบทเพลง “You'll be back” เพื่อสร้างความแบนให้กับเสียง โดยใช้คำว่า “Nay” แทนที่คำร้องในบทเพลง โดยหยิบยกประโยคขับร้องในห้องที่ 22-24 มาเป็นตัวอย่าง ซึ่งการฝึกฝนในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้พบว่า การขับร้องด้วยคำว่า “เนย” นั้นช่วยให้เสียงมีจุดโฟกัสไปข้างหน้าอย่างเห็นได้ชัด และมีการขยับของปากและคางที่น้อยลง ทำให้เสียงไม่ใหญ่และกว้างจนเกินไป เมื่อขับร้องด้วยคำร้องของบทเพลง เสียงก็จะดูมีความแบน เหมาะสมกับบริบทของตัวละครที่มีความขี้ขลาด กวนประสาท

ตัวอย่างที่ 10 การนำแบบ “แบบฝึกขับร้องเสียงนาสิก” มาใช้ในบทเพลง You'll be back
ที่มา: ผู้วิจัย

สรุปผลการดำเนินการวิจัย/ อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าผ่านการวิเคราะห์และทดลองปฏิบัติของทั้งสองลีลา ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างการขับร้องลีลาคลาสสิกและลีลาละครเพลงในด้านการควบคุมลมหายใจ วิธีการออกเสียงคำร้อง การเลือกใช้เสียงระรัว และการสร้างความกังวานของเสียง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในวิชาชีพ ด้วยการปรับปรุงและพัฒนาทักษะการขับร้องของตนให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้กับการสอนขับร้องให้มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ อินทร์ศรี และ อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ (2565). เปรียบเทียบรูปแบบการแสดงระหว่างเพลงทรงเครื่อง กับละครเพลงของตะวันตก. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*. 42 (3). น. 195.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2566). *สังคีตนิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2564). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรามมร์รัตน์ โชติกเสถียร. (2557). *การออกเสียงสระและพยัญชนะในภาษาอังกฤษ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ว่าที่ร้อยตรีหญิงอภิญญาพร ชัยวานิชศิริ. (2559). ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะ การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6. [วิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- Kimball, C. (2013). *Art song: linking poetry and music*. Hal Leonard Corporation.